

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในวงการศึกษาคือครู เพราะครูทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ให้การศึกษา และพัฒนาเยาวชนผู้จะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศต่อไป คุณภาพของการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู และคุณภาพในการสอนของครู ดังนั้นการผลิตครูและการใช้ครูให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

แผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2524 ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการผลิตครูไว้มีสาระสำคัญว่า จะปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้ตรงตามความต้องการของสังคม จัดให้มีการประสานงานการผลิตครูให้สอดคล้องกัน และปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนให้ดียิ่งขึ้น¹

ความพยายามที่จะผลิตครูเพื่อสนองความต้องการของสังคม ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพตามแผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้มีมาตั้งแต่เริ่มระบบการศึกษาในประเทศไทย โดยมีการจัดตั้งกระทรวงธรรมการขึ้นในปีพุทธศักราช 2435 เพื่อทำหน้าที่จัดการศึกษาของประเทศและผลิตครู ต่อมาได้จัดตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้นรับผิดชอบการผลิต

¹สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ร่างแผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2520), หน้า 3-17.

ครูโดยตรงในปีพุทธศักราช 2497 แต่เนื่องจากการขยายงานด้านการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วตามแผนการศึกษาชาติปีพุทธศักราช 2503 ประกอบกับมีการเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจังในปีพุทธศักราช 2504 ทำให้การผลิตครูไม่เพียงพอกับความต้องการของสังคมและหน่วยงานที่ไ้ครู นโยบายการผลิตครูให้ได้ปริมาณมากจึงเกิดขึ้น หน่วยงานผลิตครูเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกรมการฝึกหัดครู และในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การขยายการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษามีมากจนเกิดปัญหาขาดแคลนที่เรียนในระดับอุดมศึกษา รัฐบาลได้ให้กรมการฝึกหัดครูเข้าช่วยรับภาระนี้ โดยการขยายที่เรียนในสถานฝึกหัดครูมากขึ้น จนต่อมาได้มีการผลิตครูได้ปริมาณมากเกินความต้องการ เมื่อผลิตอย่างรวดเร็ว ปริมาณมาก คุณภาพจึงลดลง¹

นโยบายการผลิตครูทางด้านปริมาณนั้น เป็นนโยบายที่ได้มีการให้ความสำคัญเป็นพิเศษเสมอมา เนื่องจากภาวะขาดแคลนครู จนต่อมาเกิดการผลิตครูมากเกินความต้องการ และผลิตครูที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะผลจากการมุ่งผลิตครูให้ได้ปริมาณมากเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า กลายเป็นการสร้างปัญหาระยะยาว สมควรที่สถาบันผลิตครูทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู ตลอดจนสถาบันอื่น ๆ ที่ผลิตครูจะได้หันมาพิจารณากำหนดบทบาทภาระหน้าที่ที่จะร่วมกันตอบสนองต่อสังคม โดยลดภาวะความซ้ำซ้อนจากการที่ต่างฝ่ายต่างมุ่งผลิตครู อันจะทำให้เกิดปัญหาครุระดับปริญญาตรีล้มเหลว เหมือนดังปัญหาที่เกิดขึ้นกับครุระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาชั้นสูงมาแล้ว และหันมาสนับสนุนซึ่งกันและกันแทน²

¹สำนักงานอธิการวิทยาลัยครู เชียงใหม่, แผนกแผนงานและประเมินผล, รายงานการสำรวจความต้องการครูในความรับผิดชอบของวิทยาลัยครู เชียงใหม่ เอกสารหมายเลข 1 (เชียงใหม่: แผนกแผนงานและประเมินผล สำนักงานอธิการวิทยาลัยครู เชียงใหม่, 2520), หน้า 1 (อัครสำเนา)

²วิจิตร ศรีสะอ้าน, "นโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครู," ศึกษาศาสตร์สาร 6 (กรกฎาคม - กันยายน 2521): 33-34.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้รวบรวมปัญหาการผลิตครูระดับปริญญาไว้ในรายงานการสัมมนาเรื่อง การฝึกหัดครูแห่งประเทศไทย เมื่อปีพุทธศักราช 2515 มีใจความสำคัญคือ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการฝึกหัดครูมีมากมายหลายแห่ง ทั้งที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ มีการเรียกชื่อปริญญาทางการศึกษาแตกต่างกันไป การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานไม่มีข้อกำหนดแบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างแจ่มชัดและเป็นไปโดยขาดการประสานงานกัน ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย อัตราค่าจ้าง อาคารสถานที่ และอุปกรณ์การสอนโดยไม่จำเป็น ทั้งมีผลก่อให้เกิดหลักสูตรมากมาย อันมีผลทำให้คุณภาพของการฝึกหัดครูไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น การผลิตครูในระดับปริญญาั้นควรให้แต่ละสถาบันจัดสอนในสาขาวิชาที่ตนถนัด ไม่ซ้ำกับสถาบันอื่น

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร วิชาที่จำเป็นนักศึกษาครูเรียนไม่ลึกซึ่งพอ วิชาการศึกษาก็เรียนเรื่องของต่างประเทศที่ไม่อาจประยุกต์มาใช้กับของประเทศไทยได้และสิ่งที่เรียนก็กว้างมาก ขาดต่อการที่จะนำมาปรับใช้กับชีวิตการสอนประจำวัน สิ่งการสอนแท้จริงก็ไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรอีกประการหนึ่งก็คือ ความยากลำบากในการจัดเนื้อหาวิชาการศึกษาที่พึงประสงค์แก่นิสิตนักศึกษาของคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องอิงเนื้อหาวิชาของคณะอื่น ๆ ตามลักษณะวิชาที่มหาวิทยาลัยนั้น ๆ เปิดสอนอยู่ คณะหรือภาควิชาต่าง ๆ จะต้องจัดสอนรายวิชาเฉพาะที่เป็นของคณะนั้น ๆ ตามหลักสูตรและวิธีการที่คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์วางไว้ เช่นสอนวิทยาศาสตร์เพียงเพื่อให้ผู้เรียนเป็นครูวิทยาศาสตร์มิใช่ให้นักวิทยาศาสตร์ สอนวิชาภาษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พอที่จะเป็นครูภาษา มิใช่เพื่อเป็นนักภาษา ลักษณะรายวิชา วิธีการสอน การวัดผล ย่อมต้องการความเข้าใจให้ตรงกัน ซึ่งทางคณาจารย์ในภาควิชาอื่นบางท่านยังไม่เข้าใจแนวคิดของวิชาชีพครู และยังไม่เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย ฉะนั้น การบริหารหลักสูตรจึงยังมีอุปสรรคอยู่มาก ซึ่งควรจัดให้มีการจัดหลักสูตรของทุกคณะในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยขจัดปัญหาการบริหารหลักสูตร

3. การขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู สถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ยังขาด

ครูที่มีวุฒิ กล่าวคือ อาจารย์ผู้มีวุฒิปริญญาโท และเอก มีน้อย

4. อุปสรรคในการปรับปรุงวิธีการเพื่อไปสู่หลักการที่ดี การปรับปรุงการฝึกหัดครูนั้นได้ประสบกับภาวะขัดแย้งหลายประการ การขาดแคลนเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ การสอนส่วนใหญ่ยังคงเป็นการสอนแบบปราชญ์ เป็นการท่องจำเนื้อหาวิชาและการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนตำราเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำราภาษาไทย ห้องสมุดมีหนังสือน้อยและไม่ทันสมัย การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาและเครื่องมือเครื่องช่วยสอนในห้องเรียนมีน้อย นักศึกษาฝึกหัดครูได้รับการอบรมให้รู้จักใช้เครื่องมือดังกล่าว และไม่นำไปปรับใช้ในห้องเรียน หลักการจัดประสบการณ์ภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้สอดคล้องกันยังทำได้ไม่คืบหน้า เพราะจำนวนผู้เรียนมีมาก ทำให้มีอุปสรรคในการฝึกหัดงานครู การจัดโปรแกรมการสอนแบบจุดภาค โรงเรียนฝึกสอนมีไม่พอ ขาดอาจารย์ในเทศกาศา ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้สะดวก ซึ่งอาจหาทางแก้ไขปัญหานี้ได้โดยการนำเอาพวกนอกรวมทางการศึกษามาใช้ จะช่วยให้บัณฑิตนักศึกษาครูมีโอกาสฝึกฝนงานภาคปฏิบัติมากขึ้น จนได้สัมผัสกับภาคทฤษฎี นอกจากนั้น การปลุกฝังค่านิยมและคุณธรรมของครูซึ่งต้องใช้เวลาอันยาวนานต่อเนื่องกัน ยังไม่ได้ผลคืบหน้า เพราะนิสิตนักศึกษาครูใช้เวลาเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาครูไม่นานพอที่จะช่วยสร้างทัศนคติที่มีต่อการเป็นครูได้

5. นิสิตนักศึกษาที่เลือกเรียนครู ส่วนใหญ่เป็นพวกที่สอบได้คะแนนต่ำ เลือกเข้าคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นอันดับท้าย ๆ ทำให้ได้บัณฑิตนักศึกษาที่จะเป็นครูไม่สนใจในวิชาชีพครู เมื่อเรียนสำเร็จไปแล้วอาจออกไปประกอบอาชีพอื่น เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ควรจัดให้มีการสอบความถนัดและทัศนคตินอกเหนือไปจากการสอบความรู้ทางวิชาการ

สายหยุด จำปาทอง และ คีตภณ บุญเรืองรอด ได้กล่าวถึงปัญหาการผลิตครูในปัจจุบันไว้ว่า

การลงทุนเพื่อการฝึกหัดครูมีเหตุซึ่งบังหลายประการที่แสดงให้เห็นว่ายังขาดความรอบคอบและประหยัด เพราะมีการสูญเสียเปล่าและหย่อนประสิทธิภาพในหลายแง่หลายมุม

ทรัพยากรหลายอย่างถูกใช้อย่างเปล่าประโยชน์ ทั้งยังขาดความสมดุลระหว่างการผลิต และการบริโภคผลผลิต¹

นอกจากนี้ในรายงานการสัมมนาเรื่อง การใช้และการผลิตและมาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ครูในปัจจุบันไว้ว่า

ปัจจุบันมีครูในสถานศึกษาได้รับมอบหมายงานให้ทำหลายหน้าที่ ซึ่งไม่ตรงกับความรู้ ความชำนาญในการผลิตครูนั้นมีหน่วยงานผลิตครูอยู่หลายหน่วยงาน ทำให้คุณภาพของครูที่ผลิตออกมามีความแตกต่างกัน ในด้านคุณภาพ และขาดความสมดุลใน ความปริมาณ เนื่องจากไม่มีการประสานงานกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ และยังไม่มี สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและควบคุมมาตรฐานวิชาชีพและส่งเสริมวิทยฐานะ และรักษา คุณธรรมจรรยาของวิชาชีพครู²

การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยให้มีคุณภาพ เป็นปัญหาหนึ่งที่ควรให้ความสนใจ และควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะวิชาภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทย เป็นเครื่องหมาย แสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของคนไทยทั้งชาติ ในชีวิตประจำวันคนไทย เราใช้ภาษาไทยทั้งในการศึกษาหาความรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การพักผ่อน หย่อนใจ นอกจากนั้นภาษาไทยยังเป็นสิ่งแสดงวัฒนธรรมและความเจริญของชาติอีกด้วย

¹สายหยุด จำปาทอง และ คีลภ มุญเริงรอด, "สภาพการใช้ทรัพยากรไปในการศึกษาฝึกหัดครู," รายงานการสัมมนาเรื่องการหามาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเทคนิคในการหาแหล่งเงินเพื่อจัดการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2517), หน้า 11-13 (อัครสำเนา)

²กรมการฝึกหัดครู, "การใช้และการผลิตครูและมาตรฐานวิชาชีพครู," รายงานการสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2520), หน้า 16.

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ให้ความสำคัญของวิชาภาษาไทย โดยกล่าวไว้ในเรื่องนโยบายการศึกษาของรัฐ ความว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาให้ประชาชนชาวไทยทุกคนสามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดีในการติดต่อทำความเข้าใจกัน"¹ และเพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นอุดมศึกษาจึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่ทุกคนต้องเรียน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ความสำคัญของวิชาภาษาไทยมีมากเพราะเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป และเป็นพื้นฐานในการออกไปประกอบอาชีพ จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับหลายหน่วยการเรียน กล่าวคือ ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนวิชาภาษาไทยบังคับ 6 รายวิชา 12 หน่วยการเรียน วิชาเลือก 6 รายวิชา 6 หน่วยการเรียน² และผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเรียนวิชาภาษาไทยบังคับ 4 รายวิชา 12 หน่วยการเรียน และวิชาเลือก 8 รายวิชา 16 หน่วยการเรียน³

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจะบรรลุจุดหมายที่วางไว้ในหลักสูตรและได้ผลดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง ครู นักเรียน หลักสูตร แบบเรียน วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางสังคม แต่องค์ประกอบที่สำคัญคือครู ถึงแม้องค์ประกอบอย่างอื่นจะบกพร่อง แต่ถ้าครูมีความสามารถดีเยี่ยมจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ ในทางตรงกันข้าม แม้จะมีองค์ประกอบอื่น ๆ

¹กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2520), หน้า 3.

²กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520), หน้า 3-4.

³กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพฯ: แผนกช่างพิมพ์โรงเรียนสารพิศขางพระนคร, 2518), หน้า 6-14.

คือพร้อม เช่น หลักสูตรคือ แบบเรียนคือ วัสดุอุปกรณ์คือ แต่ถ้าชาวครูที่มีสมรรถภาพก็ย่อมยากที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น คุณภาพของครูจึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

ความสำคัญของวิชาภาษาไทย และความสำคัญของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีมากดังกล่าวแล้ว แต่ปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ สังเกตได้จากการที่คนไทยยังใช้ภาษาไทยผิดพลาดมาก ทั้งการพูด การฟัง การเขียน และการอ่าน

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

ถ้าตรวจสอบหลักสูตรวิชาภาษาไทยทุกชั้นทุกระดับจะพบว่า เด็กใช้เวลาเรียนภาษาไทยแต่ละระดับมากพอสมควร น่าจะพอสำหรับฝึกฝนให้เด็กรู้ภาษาของตัวเอง จนสามารถใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ปรากฏว่าความรู้ภาษาไทยของนักเรียนไม่ไกลมาตรฐานที่วางไว้ เด็กอ่อนวิชาภาษาไทยมาก แมแต่คนที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วก็มีกฏเกณฑ์ว่าเขียนและพูดยังไม่เป็นภาษา¹

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้กล่าวถึงครูภาษาไทยและการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไว้ว่า ในการสอนภาษาไทยโดยทั่วไปย่อมเชื่อกันว่าเป็นวิชาที่ทุกคนย่อมสอนได้ ข้อนี้เป็นความจริงและความไม่จริง ความจริง ครูที่พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ควรสอนภาษาไทยได้ทุกคน โดยได้รับการฝึกอบรมที่ดียิ่ง²

การฝึกอบรมครูก็เหมือนการฝึกอบรมการฝีมือและศิลปะและศาสตร์ทุกชนิด ต้องใช้คนที่รู้ที่ชำนาญฝึก หมายความว่า ถ้าจะฝึกครูสอนชั้นประถม ก็ต้องให้คนที่ชำนาญในการ

¹สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, "ความสูญเสียเปล่าในการเรียนการสอนภาษาไทย," วิทยาสาร 24 (กุมภาพันธ์ 2516): 13.

²ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, รวบรวมบทความเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2513), หน้า 5.

สอนชั้นประถมเป็นผู้ให้การฝึก ครูมัธยมก็เช่นเดียวกัน แต่ครูสอนภาษาไทยในประเทศไทยได้รับการถ่ายทอดความชำนาญน้อยที่สุด โดยแท้จริงแล้วในวงการฝึกหัดครูมีน้อยคนถึงเห็นว่า การสอนภาษาของตนเองเป็นงานสอนที่ยากที่สุดในกระบวนการสอนวิชาต่าง ๆ

ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเรื่องการผลิตและการใช้ครู เป็นเรื่องสำคัญที่ควรสนใจ และปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นเรื่องที่ควรศึกษา จึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาว่าในการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา สถาบันที่ผลิตครูได้ผลิตครูอย่างเหมาะสมตรงตาม ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องการหรือไม่ และคุณสมบัติของครูภาษาไทยที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องการนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันที่ผลิตครู และสถาบันที่ใช้ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ที่จะได้ผลิตและใช้ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการผลิตครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาในสถาบันผลิตครู ทั้งในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ครูภาษาไทยในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนในสถาบันผลิตครู และผู้บริหารในสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่มีต่อการผลิตและการใช้ครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน

แนวคิดที่สำคัญในการวิจัย

ความต้องการครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับแนวการผลิตครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาของสถาบันผลิตครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวความคิดเห็นของตัวอย่างประชากร เกี่ยวกับเรื่องการผลิตและการใช้ครูภาษาไทย โดยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตครู กลุ่มผู้ใช้ครู กลุ่มผู้ถูกใช้ และกลุ่มผู้รับบริการ

1.1 กลุ่มผู้ผลิตครู ประกอบด้วย ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่ผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา จำนวน 12 คน และผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่ผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา จำนวน 39 คน

1.2 กลุ่มผู้ใช้ครู ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 140 คน และหัวหน้าสาขาวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 70 คน

1.3 กลุ่มผู้ถูกใช้ ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 280 คน

1.4 กลุ่มผู้รับบริการ ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 240 คน

2. การวิเคราะห์ผลการวิจัยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของตัวอย่างประชากรในเรื่อง เพศ และอายุ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกจากการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ถือเป็นตัวแทนของประชากรแต่ละกลุ่มทั่วประเทศ

2. คำตอบที่ได้จากตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ถือว่าเป็นคำตอบที่ได้จากความรู้สึกรู้สึกที่แท้จริง และตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ

ความจำกัดของการวิจัย

ตัวอย่างประชากรโดยเฉพาะกลุ่มผู้ถูกใช้ คือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยเลือกเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2520 เท่านั้น เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ เป็นปัจจุบันมากที่สุด ดังนั้นแบบสอบถามที่ส่งไปให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มนี้อาจได้รับคืนน้อยกว่าจำนวนประชากรที่กำหนดไว้ เนื่องจากบางโรงเรียนมีครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีตามปีการศึกษาซึ่งระบุไว้ดังกล่าวไม่ครบจำนวน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางแก่สถาบันผลิตครู ทั้งในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ในการที่จะผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ครู
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ
3. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูได้ทราบแนวโน้มของความต้องการครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาไปพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบายการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยต่อไป

คำจำกัดความ

การผลิต หมายถึง กระบวนการในการใช้ความรู้ฝึกอบรมเพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้จบออกมาเป็นครู

การใช้ หมายถึง การจัดให้ครูปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มผู้ผลิตครู หมายถึง อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดีคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ ตลอดจนผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่ผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มผู้ใช้ครู หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสายวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มผู้ถูกใช้ หมายถึง ครูผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515 - 2520 ที่ทำการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มผู้รับบริการ หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย